

SLOVENSKI NAROD

»Znaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 peti vrst & Din 2.-, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji inzerati peti vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za tuzemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR: Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO: Ljubljanska 2, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 60. Podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 181. Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Predlogi gospodarskih zbornic

Konferenca vseh gospodarskih zbornic v Beogradu. — Spomenica beograjske trgovske zbornice finančnemu odboru Narodne skupščine

Beograd, 12. julija. Na pobudo gospodarskih krogov v Beogradu je bila včeraj za danes brzojavno sklicana konferenca zastopnikov vseh gospodarskih zbornic v državi, da bi zavzela stališče k proračunskim dvanajstinam in davčnim določbam novega finančnega zakona. Beograjska trgovska zbornica je sestavila obširno spomenico in jo dostavila vsem članom finančnega odbora. V tej spomenici pravi med drugim: V nedostanku časa se zbornica omejuje samo na najvažnejše pripombe. Med drugim z zadovoljstvom pozdravlja ukinitve famoznega člena 7 lanske davčne novele. Pač pa smatra, da je potrebna nova stilizacija čl. 19., da bi se izločil vsak dvom o tem, da se novi davek nanaša samo na ona podjetja, ki s svojim velikim kapitalom in razpredeno prodajno organizacijo hudo konkurirajo malim trgovcem in obrtnikom. Zato naj se jasno določi, da ta davčna določba na skupni brutopromet zadene predvsem industrijska podjetja, ki prodajajo svoje blago na debelo ali drobno. Isto velja tudi za rudarska in tovarniška podjetja. Od trgovskih podjetij naj pridejo v poštev samo ona, ki

poleg trgovine na debelo prodajajo svoje blago tudi neposredno konzumentom. Kar se tiče prodaje na debelo in drobno, bi bilo treba to vprašanje v sporazumu z gospodarskimi zbornicami urediti s posebnim pravilnikom. Tu bi se morale upoštevati tudi podružnice, prodajalnice itd., ki obratujejo v naši državi na debelo ali drobno, a zastopajo podjetja, ki imajo svoj sedež v inozemstvu.

Glede nameravane uvedbe davčne doklade za družbe, ki morajo javno polagati obračun, smatra zbornica, da ni na mestu. Edini način, ki bi odgovarjal pravemu namenu, je oni, ki so ga zbornice že svoječasno predlagale, to je uvedba pridobnine, čije osnova naj bi se po davčnih odborih določila na enak način kakor za druga slična podjetja.

Čl. 30 je izzval veliko vznemirjenje v vseh krogih, ki plačujejo pridobnino, ker vidijo v tem povečanje tega davka, ker bodo imeli v davčnih odborih večino zastopniki davčne uprave. Zbornica smatra, da bi bilo treba številčno r. merje v davčnih odborih ohraniti tako, kakoršna je sedaj. Predložena stilizacija nima stvarnega opravičila, ker

ima država tudi po sedanjih predpisih možnost, da se reši odborikov v davčnih odborih, ki ne vrše svoje dolžnosti, na drugi strani pa je tu še reklamacijski odbor, v katerem ima država itak večino.

Pooblastilo, predvideno v členu 31 je glede na sedanje prilike iluzorno, ker se razmere menjajo tako naglo, da bo težko ustvariti pogoje za izkoriščanje tega pooblastila. Zato naj se ta člen sploh ukine.

K. čeno predlaga beograjska zbornica, naj bi se v finančni zakon sprejele določbe o ureditvi raznih vprašanj, ki so jih gospodarske zbornice že ponovno pokrenile. Spomenica obširno navaja celo vrsto takih predlogov. Spomenici je v zvezi s tem priložena tudi resolucija konference obrtnih zbornic v Splitu.

Končno je beograjska zbornica predlagala amandman glede vplačila zaostalega deleža države na osnovni glavnici Obrtne banke kraljevine Jugoslavije v višini 3.5 milijona letno. Delež države znaša v celoti 30.000.000, dosedaj pa je država vplačala samo 19.000.000, tako da je na dolgu še 11.000.000.

„Senzacionalna razkritja“ „Glasa Naroda“

Vsa bombastično napovedana „razkritja“ obstojajo v generalnem demantiju g. dr. Marušiča, ki nič ne ve, odklanja vsako odgovornost in jo vali na druge...

Na razkritja časopisja o konfinacijah, ustanovitvi posebnih udarnih čet in drugih pripravah za preganjanje nasprotnikov bivšega režima je včeraj glasilo g. dr. Marušič objavilo debelo tiskano notico, v kateri naznanja, da bo danes prineslo »odgovor, ki javnosti ne bo nič manj presenetil, kakor so jo napadi, tičoč se konfinacij, pofa in ostalega.« »Glas Naroda« je zaključil napoved s pozivom: Naše prijatelje in somišljenike prosimo samo malo potrpljenja.

V današnji številki objavlja »Glas Naroda« napovedano senzacijo v obliki generalnega demantija g. dr. Marušiča. Gospod Marušič izjavlja, da o kakem konfinacijskem ukazu sploh ni imel pojma in da je vso zadevo smatral za izmišljotino. Priznava sicer, da se je sedaj uveril, da je naredba o konfinacijah bila od notranjega ministra res izdana, izjavlja pa, da v njegovi prisotnosti v ministrskem svetu o tem ni bilo nikdar govora ter se sklicuje na vse bivše ministre vlade g. Jevtiča kot prič. Smatra, da je naravnost zlobno mešati njegovo osebo v ta upravni akt resora ministrstva za notranje posle, kar tem manj razume, ker da je v vseh javnih funkcijah pokazala dovolj širokogrudnosti in je zlasti tudi širšim krogom znano, da so se znane konfinacije nekaterih politikov v letu 1932 izvršile proti njegovemu mišljenju.

Kar se tiče organizacije udarnih čet, pravi g. dr. Marušič, da na sestankih županov in ostalih pristašev linije narodne sloge ni bilo nikoli in nikjer govora niti o konfinacijah, niti o napadalnih četah ali kakih podobnih ukrepih, zlasti pa ne o ustanovitvi patriotske omladinske fronte (PoF). Prav tako tudi v ministrskem svetu ali o kaki drugi priliki ni bilo govora o sličnih in podobnih namerah in je on, g. Marušič, za vse to zvedel še le zadnje dni iz časopisja. Tudi to baje lahko potrdijo vsi člani bivše vlade g. Jevtiča. Očitki v tem pogledu gospoda Marušiča tem manj zadenejo, ker da je ob sličnih prilikah dokazal, da je odločno proti takim akcijam. V dokaz temu navaja, da je ob priliki volitev leta 1931 skupina ljudi, ki je bila blizu »Jutra« in »Slovenskega Naroda«,

hotela teroristično nastopiti ter je tudi bivšega oblastnega poslanca Pozniča dejansko napadla. On pa je izdal najstrožje ukrepe, da se vsak tak nastop prepreči in je v ostalem bil vedno proti nameravam ustanovitvam akcijskih čet, najsi so se iste skrivale še pod takim patriotskim imenom.

Tako se torej glasijo »senzacionalne« izjave bivšega gospoda bana in ministra, ki je več nego tri leta v dravski banovini vodil državno upravo in ki je bil eden od dirigentov Jevtičevega režima. Jasno je sigurno vsakomur, da se konfinacije, PoF in podobne delikatne stvari niso razpravljale na oficijelnih ministrskih sejah. Ali je ravno tako znano, da je za časa Jevtičevega režima ožja prijateljska družba, kateri je po svojih lastnih izjavah pripadal g. Marušič, dirigirala politiko v državi in za vsakega ne popolnoma naivnega človeka je jasno, da minister notranjih del ni na lastno pest pripravil raznih dalekosežnih ukrepov. Gospod Marušič ima že od nekdaj navado, da odklanja odgovornost za stvari, ki se neprijetno obrnejo, in jih rad nalaga na tuja ramena. Sem spada tudi današnja njegova famozna navodba, da so »ljudje blizu »Jutra« in »Slovenskega Naroda« hoteli l. 1931. teroristično nastopiti, kar dokazuje, dejanski napad, ki je bil baje nekje izvršen na bivšega oblastnega poslanca Pozniča. Gospod Marušič pozablja, da sedaj ni v diskusiji vprašanje, kaj je kdo hotel, pa ni mogel, to tem bi se dalo ob drugi priliki prav obširno in koristno razpravljati, temveč da je v razpravi to, kar se je dejansko zgodilo in koristno pripravljati. Odgovor g. Marušiča, da o vsem tem ni nič vedel, seveda ne more nikogar prepričati ter je v direktnem nasprotju z vsem njegovim nastopanjem kot bana in kot ministra. Ko je bil g. Marušič šef državne uprave v dravski banovini, ni dopustil najmanjšega dvoma, da se ne godi vse tako, kakor on hoče in kakor on misli in kot minister kabineta g. Jevtiča se je dal na svojih sestankih v Celju in Mariboru izklicati celo za »voditelja slovenskega naroda«.

Slavnostni dnevi v Sofiji

Vse slovansko Sokolstvo je prišlo na zlet bolgarskih Junakov. — Svečanosti bo otvoril osebno Nj. Vel. kralj Boris

Sofija, 12. julija. AA. Velike svečanosti bolgarskih Junakov so se pričele danes na velikem štadionu Junakov. Trajale bodo do 14. julija. Pri teh svečanih sodelujejo poleg bolgarskih Junakov tudi jugoslovanska sokolska društva, češkoslovaški Sokoli, Sokoli ruske emigracije v tujini in poljski Sokoli s številnimi odposlanci. Prestolniške ulice so bogato okrašene z bolgarskimi, jugoslovanskimi, češkoslovaškimi in poljskimi zastavami. V Sofijo je že prispelo na desetisoče Junakov iz vseh krajev Bolgarske. Po sofijskih ulicah korakajo v strnjenih vrstah z godbami in fanfarami. Prebivalstvo jih povsod navdušeno pozdravlja. Danes je prispelo v Sofijo nad 8000 jugoslovanskih Sokolov, okrog 400 češkoslovaških

Sokolov, 400 ruskih Sokolov in veliko odposlanstvo poljskih Sokolov. Z njimi vred so prispele tudi njihove osrednje uprave. Med drugimi je prispel tudi grof Zamojski, predsednik poljskega sokolskega saveza in Vseslovanske Sokolske zveze. Gostje prihajajo s posebnimi vlaki. Sokoli so naleteli v Sofijo na nenavadno pristrane sprejeme. Na vsakem koraku so predmet pristranih manifestacij ljubezni in simpatij. Njihovi kroji s svojimi živahnimi barvami se mešajo z bolgarskimi narodnimi nošami in s kroji bolgarskih Junakov, kar vse daje prestolniškim ulicam izredno lice. Redko kdaj je Sofija videla takšno pestrost barv. Nj. Vel. kralj Boris bo osebno otvoril te velike svečanosti.

Knez Pavle odpotoval v Sinajo

Beograd, 12. julija. r. Nj. Vis. knez Pavle je včeraj v spremstvu ministra dvora in prvega adjutanta odpotoval iz Bohinjske Bistrice v Sinajo. V Vinokovcih je pričakoval dvorni vlak, predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović s tajnikom zunanjega ministrstva Protičem. Predsednik vlade je spremljal kneza namestnika do državne meje, nakar se je vrnil v Beograd.

Trgovinska pogajanja z Grčijo

Beograd, 12. julija. 17. t. m. se bodo pričela v Beogradu in nato nadaljevala na Bledu pogajanja med jugoslovensko in grško delegacijo za sklenitev nove trgovinske pogodbe. Z naše strani se zahtevajo zlasti spremembe dosedanjih določb glede kliranga, ki so se izkazale v praksi kot neugodne.

NAVODILA ACE STANOJEVIČA

Beograd, 12. julija. p. G. Aca Stanojevič je poslal vsem svojim prijateljem pismo, v katerem jih naproša, naj ničesar ne podvzamejo glede organizacije radikalne stranke, dokler vodstvo stranke ne bo prijavilo stranke notranjemu ministru in dalo potrebna navodila.

Dunaj, 10. julija. AA. Kakor poroča »Reichspost« so oblasti uvedle disciplinsko preiskavo in obenem odstavile rednega vseučiliškega profesorja in šefa ženske klinike na Dunaju dr. Viljema Weiberja. Dolže ga, da je nastopil proti državnemu redu in vlad. Prof. dr. Weiber velja za najboljšega ženskega zdravnika v Avstriji in je njegovo ime znano tudi v tujini.

Ugotovitev

Današnji »Slovenec« se hudo zaleptava v naše včerajšnje poročilo, v katerem smo po svoji novinarski dolžnosti zabeležili govorice o odpovedi stadiona »Iliriji« in o baje nameravani obnovi »Orla«. Ugotovljamo, da smo prejeli informacije, o katerih v ostalem govorijo že par dni vsa Ljubljana, tako iz vrst »Ilirije« kakor iz bivših vodilnih krogov »Orla«, ki so o tem gotovo bolj poučeni, kakor mi. Ne razumemo, zakaj se »Slovenec« zaradi tega sploh razburja, ko je to vendar stara želja in zahteva njegovega tabora. Prav neokusno pa je namigavanje »Slovenca« glede nekake zlorabe tiskovne svobode, ko sam prav dobro ve, kako je s to rečjo.

Poslanec dr. Fux za olajšanje davčnih bremen

Beograd, 12. julija. p. Narodni poslanec za mesto Ljubljano dr. Riko Fux je na včerajšnji seji finančnega odbora postavil nekaj predlogov v svrhu davčne razbremenitve širših slojev prebivalstva. Med drugim je zahteval, da se spremeni člen 36 zakona o neposrednih davkih tako, da se na račun stroškov za amortizacijo hiše odbije od skupne najemnine, ki prihaja vpoštev kot davčna osnova, 30 odstotkov v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, 35 odstotkov v kopalniških in letoviških ter ostalih mestih, 40 odstotkov pa na deželi. Hišnim lastnikom, ki imajo lokale ali stanovanja v lastni uporabi, naj se najemnina kot davčna osnova zniža za 30 odstotkov, tako da se jim olajša plačevanje zgradarine. Dalje je zahte-

val, da se v § 37. zakona o neposrednih davkih zniža davčna mera na 3 odstotke. Dosedaj se je plačevala zgradarina v znesku 6 in 12 odstotkov. Poslanec je v obeh primerih predlagal 3 odstotke.

V členu 36. finančnega zakona za poslovno dobo 1934/35 naj bi se črtal enodstotni uslužbenški davek. Poslanec je naglasil, da je upravnno sodišče v Celju že razveljavilo tozadevno odredbo finančnega ministra, kolikor je prihajala v poštev za delavce in dinarje. S sodbo je soglašal tudi Državni svet, finančni minister pa je kljub temu še nadalje pobiral ta davek. Poslanec je zahteval, naj se davek zakonito ukine.

Poslanec Dako Makar je vstopil v Jevtičev poslanski klub

Beograd, 12. julija. Narodni poslanec g. Dako Makar, o katerem je bilo v nekaterih listih javljeno, da se je vpisal v poslanski klub vladne večine, je na poti v Sofijo prispel sredi v Beograd ter pooblastil svoje prijatelje v vrstah narodnih poslancev, naj objavijo, da se ni vpisal v klub vladne večine, marveč da je vstopil v Jevtičev poslanski klub.

Kondilis pride na Bled

Beograd, 12. julija. Na povratku iz Rima prispe 13. t. m. na Bled podpredsednik grške vlade, general Kondilis. Na Bledu ostane dva dni, na kar odpotuje v Beograd, kamor prispe 16. t. m. in kjer ostane prav tako več dni.

Znižanje uvozne carine na staro železo

Beograd, 12. julija. Finančni minister je izdal odlok, s katerim se zniža uvozna carina za staro železo od 1.40 Din na 0.90 Din za kg.

Proračunske razprave v finančnem odboru

Beograd, 12. julija. V finančnem odboru Narodne skupščine se je včeraj in danes nadaljevala podrobna razprava o proračunskih dvanajstinah. Včeraj so ves dan do pozno zvečer razpravljali o proračunu finančnega ministrstva. Razprava se zelo zavlačuje, ker vodi opozicija neke vrste obstrukcijo in stavlja k vsakemu členu razne predloge in pošilja v boj po več govornikov. Zato se delo v finančnem odboru ne razvija tako naglo, kakor se je prvotno predvidevalo.

Člani vladne večine so imeli zaradi tega včeraj popoldne ločeno konferenco, na kateri so razpravljali o tem, kako bi se onemogočila obstrukcija opozicije in pospešilo delo finančnega odbora. Vladna večina je sklenila, da ne

bo sodelovala v debati, marveč pustila v finančnem odboru govoriti samo poslance opozicije, da bi se tako debata kar najbolj skrajšala.

Opozicija vodi dokaj demagoško politiko in uporablja parole, ki so popularne zlasti pri kmečkih slojih ter nastopa proti vsem izdatkom v kulturne in druge svrhe. Na včerajšnji seji je bil proračun prosvetnega ministrstva odobren ter se je pozno zvečer pričela in danes nadaljevala razprava o proračunu notranjega ministrstva.

Finančni odbor je danes dopoldne odobril proračun notranjega ministrstva in pričel na to razpravo o proračunu ministrstva za šume in rude.

Intervencije v prilog slovenskih rudarjev

Beograd, 12. julija. p. Deputacija rudarjev in gospodarstvenikov iz Trbovelj in ostalih rudniških revirjev je posetila danes notranjega ministra dr. Korošca, prometnega ministra dr. Spaho ter ministra za šume in rude Stefana Noviča in jih naprosila, naj se zavežejo za

to, da dobave premoga za državne železnice ne bodo znižane, ker bi spravilo to slovenske rudarje v obupen položaj. Obljubljeno jim je bilo, da se bodo njihove želje vpoštevale v mejah možnosti.

Delovanje naše učiteljske organizacije

Iz tajniškega poročila, prečitanega na včerajšnji banovinski skupščini JUJ

Ljubljana, 12. julija.

Izredno obširno je bilo tajniško poročilo. Učiteljstvo je z blagopokojim kuljem Zediniteljem izgubilo svojega najboljšega prijatelja. V počastitev njegovega spomina je ustanovilo pod okriljem JUJ v Beogradu svoj socialni fond Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja z namenom, podpirati delavnost učiteljev, njihove vdove in sirote. Učiteljstvo dravske banovine se je poklonilo na grobu nesmrtnega kralja in je ob tej priliki položilo na grob zaprisege 180.000 otrok narodnih šol dravske banovine.

Delo organizacije je postalo zaradi množice novih zakonskih odredb in odlokov zelo naporno, ker se je članstvo ves čas obračalo za pojasnila. Vodstvo je posvečalo največjo skrb stanovsko pravnim vprašanjem in zaščitni akciji. V poslovnem letu 1934/35 je štela dravska sekcija 34 sreskih društev z 3519 včlanjenimi učitelji in učiteljicami. Članstvo je naraslo za 259. Sekcija je zlasti stremela za tem, da stvari močno notranjo organizacijo. Izdelala je poseben delovni program in reorganizacijo zborov sreskih društev, ker dosedanja zborovanja niso mogla razviti polne delavnosti sreskih društev. Predlagan je bil princip delitve dela po interesih in sposobnostih včlanjenih učiteljev in predhodno obravnavanje vprašanj v odgovarjajočih osekkih, ki se formirajo po potrebi. Ta princip se je uveljavil tudi pri sekciji sami in se je pokazal kot razbremenilen in delo poenostavljeno. Sekcija se je zlasti zavzemala za nove disciplinske predpise po načelih modernega sodstva, ker je učiteljstvo v tem pogledu zastopljeno za državnim uradnim, ki ima poseben uradniški zakon. Učiteljstvo naj se prizna pravica do prizva proti razsodbi in do obnovitve postopka. Anonimne ovadbe naj oblasti odklanjajo. Obnove naj se banovinska disciplinska sodišča. Zahteve učiteljskega bodo sedaj končno rešene s posebno novelo k zakonu o narodnih šolah. S tem bo ustvarjena stalnost na službenem mestu, ker je cilj vseh učiteljskih prizadevanj in pogoj za napredek šole in uspešno delo učiteljskega med ljudstvom.

Enkratni razpis prostih učiteljskih mest in njih takojšnja oddaja sta pokazala slabo stran določbe § 93 zakona o narodnih šolah. Zato zahteva učiteljstvo, da naj se izpraznjenega mesta takoj razpisujejo in razpisi objavijo mesečno v »Službenih novinah« in »Službenem listu«. Prosilcu naj se takoj po premetitvi izstavi dekret. Tako se ne bo dogajalo,

da bodo učitelji prihajali na nova službena mesta šele pozno v jeseni in s tem prikrajšali otroka pri rednem pouku. Veliko pozornost je sekcija posvetila zaščiti članstva. Razmere so se znatno izboljšale, kar je nemala naloga resolucije zadnje banovinske skupščine, ki je našla globok odmev. Kdor je kriv, se ga ne štiti in zagovarja, temveč se zahteva, da se njegova krivda preišči in dokaže. V temni zvezi z zaščito članstva je podporni sekciji fond, ki se porablja za pravne konzultente, plačilo takih kritičnih kolektivov in drugih izdatkov. Ker ministrstvo letos ni razpisalo prostih mest, sekcija ni mogla podpreti učiteljev družinskih očetov in mater, ki so potrebni premešitve na boljša mesta zaradi šolanja otrok. Napredovanje učiteljskega je šlo v preteklem letu zadovoljivo redno, le objave so se močno zakasnile. V dravski banovini je v V. skupini 88 učiteljev(ice), v VI. 1222, v VII. 698, v VIII. 904, v IX. 614, pripravnikov IX. skupine 553, v X. skupini 40 in 8 pripravnikov.

Sekcija je nastopila proti odredbi o redukciji draginskih doklad poročenim ženskim uslužbenkam in je stopila v stik z drugimi uradniškimi organizacijami. V pogledu zakonite pravice učiteljskega do naravnih stanovanj, stanarine in kuriva je dobilo učiteljstvo važen zdravstveni in socialni zaščitni ukrep. Tajniško poročilo obravnava nadalje podrobno vprašanja banknih in sreskih šolskih nadzornikov, kontraktualnih učiteljev, dnevnih čarjev, odslužitev kadrskega roka, učiteljske ročnih del, veroučitelje, skrb za učiteljske abituriente, položaj šolskih upraviteljev, vzorne ugodnosti, ki naj se priznajo tudi kmetom in gospodinjstvom nadaljevalnim ter obrtno in trgovsko nadaljevalnim šolam. Važno je poudariti o reformi učiteljske izobrazbe. Učitelj mora biti akademski izobražen. Za časa svojih študij se mora poglobiti v znanstvene predmete in sodelovati z znanstveniki. Njegova izobrazba mora biti tako globoka, da se lahko popolnoma živi v bistvo svojega poklica in prispeva k poglobitvi in izpolnitvi psiholoških, pedagoških in šolskih vprašanj.

Tajniško poročilo obravnava dalje pravilnik za praktične učiteljske izpite, izvenšolsko delo učiteljskega, uvedbo obveznega bolniškega zavarovanja, sodelovanje z narodnimi predstavniki in drugimi organizacijami javnih meščencev, stanovski tisk, na koncu pa učiteljski pevski zbor, ki šteje 85 pevcev in pevke.

ni narod, kakor so Slovenci na Koroškem, z raznarodovalno politiko kratkoročno, torej, tega bi Jugoslavijski pač ne bilo treba! Tukaj ste sami krivi, če se valj manjšini v Avstriji tako godi. Vsa judkovanja v časopisju, kakor »Jutro« in »Slovenec« so zaman. Saj celo škodujete valj stvari, če na pr. »Slovenec« piše: Slovenec (Perko) varnostni komisar na Koroškem. In celo na obljube Schuschniggja kaj dati! Svetujem vam le eno: Enako z enakim, potem boste za valj narod na Koroškem najprej šole dosegli, potem utegne manjšina v Avstriji kmalu doseči svoje pravice, ki ji pripadajo. Dokler pa tega ne storite, ste sami sovražniki svojih rojakov v Avstriji, zlasti ko trpite politiko nasilstva večinskega naroda in dokler tega nasilstva ne boste kvitirali z enakim. Le tako bo valj narod v Avstriji dosegel boljše dni. Upam, da bodo moje pobude padle na rodovitna tla, ter vas lepo pozdravljam.

Trde so te besede in ostri očitki pravico in svobodoljubnega Svirarja, želeli bi le, da bi padli res na plodna tla, da bi se obudila vest onih, ki imajo v oblasti usodo tisočev naših rojakov ob Zili in Dravi, v Rožu in Podjuni, kjer umirajo počasne a sigurne narodne smrti pred našimi očmi. Naj bi se pa prebudila vest najprej pri onih onstran Karavank, ki imajo pravico in resnico zapisano že v svojih posvečenih načelih, a v svojih dejanjih izvajajo krivico, ko zatirajo svojega bližnjega ter mu s silo trgajo iz srca največjo svetinjo človeštva, materni jezik.

Učiteljski pevski zbor

Ljubljana, 12. julija.

V preteklem tednu se je vršila zborova skupščina učiteljskega pevskega zbora JUJ v Ljubljani, katere se je udeležilo od 85 vpisanih članov okoli 60. — Skupščino je vodil namestu odsotnega predsednika g. Ivana Dimnika njegov namestnik g. Drago Supančič. Iz poročil posameznih funkcionarjev posnemamo:

V minulem upravnem letu je bilo delo v zboru koncentrirano na turnejo po Bolgariji. Da je turneja tako odlično uspešla, je v prvi vrsti zasloga vzorne discipline članstva, ki je redno obiskovalo redke, a zato daljše pevske tečaje. Tečaji so se vršili skoro izključno v počitnicah ali drugih prostih dnevih. Zasloga za tako odlično afirmacijo zbora gre dirigentu g. Milanu Pertotu. Organizatorno vodstvo turneje je bilo v večini rokah gg. Draga Supančiča in prof. Emila Adamiča.

V tekočem upravnem letu praznuje pevski zbor svoj desletni jubilej. Ob tej priliki bo priredil UPZ turnejo po južnem delu naše države ter koncert v Ljubljani. Člani, ki sodelujejo v zboru od njega ustanovitve, ne dosegajo števila 10. Te člane je skupščina izvolila za častne člane UPZ. Poleg teh je izvolila skupščina za svoje častne člane še trojico odličnih glasbenikov izven vrst svojega članstva. — Pevski zbor nima lastnih lokolov in je užival gostoljubje Glasbene Matice in Pevskega zbora Ljubljanskega zborna v Ljubljani. Ravnateljstvu prve in odboru drugega pevskega zbora za odstopitev prostorov najlepše zahvaljuje.

Pevski zbor se kompletira s svežimi glasovi vsakoletnih abiturientov naših učiteljskih šol. V teku leta je umrla vzorna članica Vilka Nepužlanova, ki jo ohrani UPZ v lepem spominu.

V bodočem upravnem letu bo vodil UPZ sledeči upravni odbor: prof. Emil Adamič predsednik, Stefa Schubertova I. podpredsednica, Drago Supančič II. podpredsednik, Silvester Corut tajnik in arhivar, Josipina Miheličeva gospodarka ter sledeči odborniki: Kobenter Anton, Tausar Ljudevit, Petrovič Mara, Primožič Ivan, Grum Andreja, Korencan Lovro in Vidmar Miro.

Skupščina je sprejela še več sklepov internega značaja ter odnosov do sekcije JUJ za dravsko banovino v Ljubljani, katere osek je Učiteljski pevski zbor.

Otvoritev strelišča v Litiji

Litija, 11. julija.

Komaj dve leti obstoječa litijska Strelska družina dokazuje lep uspeh svojega udejstvovanja. V Ravbargrabnu, gozdnem predelu v Svibnu, si je postavila iz lastnih sredstev strelišče, ki ga bomo v nedeljo slovesno otvorili. Ob tej priliki se bodo vršile tudi strelske tekme na tarčah za člane, naraščaj, dame, posamezne strelske družine in pa lovce, ki bodo streljali na srnjaka. Priprave so v rokah pomnoženega odbora, ki mu predseduje marljivi predsednik Strelske družine g. Jože Brezan, visokošolec in rezervni oficir. Pokroviteljstvo je prevzel ban dravske banovine g. dr. Dinko Puc. K otvoritvi pa bodo prišli tudi zastopniki vojaških in civilnih oblasti iz Ljubljane in Celja, pod žig strelsko okrožje spada Litija.

Za zmagovalce na posameznih tarčah je pripravljen več daril. Iz podpore pokrovitelja g. bana je kupila Strelska družina 2 krasna prehodna pokala. Plemenito akcijo so podprli tudi mnogi naši ugledni domačini ter s tem dokazali svoje simpatije do organizacije.

Za nedeljo določena blagoslovitev strelišča je zaradi cerkvenih zadržkov in predplov preložena na soboto 13. t. m. Strelišče bo blagoslovil ob 17. uri župniški dekan g. Anton Gornik. Svečana otvoritev bo v nedeljo ob 15. uri. Tekmovalno streljanje se bo vršilo v

Use naše inserente
oljudno opozarjamo, da sprejemamo odtelj oglede
na naš list
vsak dan le do 9. ure zjutraj
na delni dan,
 priporočamo pa, da nam jih oddajo po možnosti že dan preje da bi jih mogli pravočasno in lepo sestaviti
Uprava „Slovenskega Naroda“

soboto in nedeljo, razglas rezultatov in razdelitev daril pa v nedeljo zvečer na strelski zabavi. Pri otvoritvi in veselici, kakor tudi pri popoldanski povorki bo sodelovala zasavska godba na pihala. Vabimo vse naše gospodarje, da okrase svoje hiše z državnimi zastavami. Popoldanska strelska tekmovalna se udeležijo tudi več oficirjev iz Ljubljane in Celja, ki imajo s popoldanskimi vlaki ugodne zveze z Litijo.

Zaradi prometnega reda prosimo vse obiskovalce strelišča, naj se poslužujejo za dohod ceste za Savo od stavb do Kosove čuvajnice, nato pa po novih serpentinah skozi Ravbargrab. Vračajo naj se po Svibnu mimo Skal in v švarčevu hosto.

Mladi Strelski družini iskreno čestitamo k lepemu uspehu.

Krvava bitka na travniku

Poljčane, 11. junija.

»Ata so ubili«, s temi besedami se je javil v torek popoldne 8 letni fantek pri tukajšnjih orožnikih. Ti so ga debelo pogledali, nakar je šel komandir po kratkem razgovoru z njim, da ugotovi, kaj je na stvari. Ko je prišel na kraj, kjer naj bi bil fantek oče ubit, je našel pod kozolecem res priletnega moškega na tleh okrvavljenega, vendar mrtev ni bil.

Ta dan so na Koroškem travniku, na Sp. Breznici pri Poljčanah sušili seno, med drugimi tudi onesveščeni in hudo poškodovani moški, znani Grosek, ki se je med drugim ukvarjal z razpečevanjem zdravilnih zelišč. Med moškimi so bile tudi ženske. Vsi pa so bili že precej globoko pogledali v kozarec. Ker je vladalo med nekaterimi že staro sovraštvo, ni bilo treba veliko do novega prepira, ki ga je izzvala neka grabljica. Ko se je znesla nad Grosekom najprej z jezikom, nato pa še z roko in senenimi vilami. Ko sta se zgrabila ta dva, so prišli še drugi in navalili na G., ki je bil kmalu obležal na tleh ves krvav in hudo poškodovan. Kar takega, brez vsake pomoči, so potem siromaka pustili in šli nakladati seno. Šele na pritisk komandirja, ki ga je privedel otrok, so ga naložili na voz in odpeljali k zdravniku, ki mu je nudil prvo pomoč, nato pa odredil prevoz v bolnico, kamor so ga včeraj prepeljali. Siroveži bodo za svoje dejanje imeli opravlja s sodiščem.

Vinska razstava v Mariboru

Maribor, 11. julija.

Kakor smo že poročali, se bo vršila v okviru letošnjega IV. mariborskega tedna v času od 3. do 11. avgusta velika vinska razstava s pokušno štajerskih vin. Visoka stopnja našega vinogradništva in izredna kakovost štajerskih vin se bo najdostojneje predstavila obiskovalcem M. T. baš v obliki vinske razstave združene s pokušno kar je nesporno velike važnosti. Rok za prijavo udeležbe na vinske razstavi poteče 12. t. m. Prireditveb bo letos zelo zanimiva in pestra, ker se naši vinogradniki zelo pridno prijavljajo. Gotovo pa je, da se bo do poteka določenega roka številu udeležencev na vinske razstavi s pokušno še zelo povečalo. Povdarjamo, da so zaželjena vina vseh naših vinskih posestev bivše štajerske okolišne severnega dela Dravske banovine, ker le tedaj bo razstava res popolna, če bodo na njej zastopana vsa naša vina.

Da bo vinska razstava s pokušno res v vsakem oziru dobro uspeša, nam je sigurno jamstvo dejstvo, da se bo vinska pokušnja in razstava vršila pod strokovnim vodstvom gospoda prof. Frana Vojsk, vinskega strokovnjaka banovinske vinarske šole v Mariboru. Pripominjamo, da je letos za pokušno na razpolago velika telovadnica in obširno dvorile in so tako razstavnimi prostori zelo povečani. V interesu vseh razstavljalcev vin na letošnjem IV. mariborskem tednu je, da se v svrhu sestave kataloga čim prej prijavijo.

Iz Semiča

— Razstava ženskih ročnih del. Letos v Semiču ni bila prirejena nobena razstava ročnih del, ki smo je bili doslej vajeni vsako leto. Krivda ne zadene seveda našega učiteljskega, ker je storilo vse, kar je bilo v njegovi moči. Dasi nekateri politični prenapetosti žele vso stvar postaviti na glavo, vendar v tem ne morejo uspeti, ker je vsakemu jasno, da stari zmorej komaj denar za najpotrebnejša učila, dočim morajo vse drugo zaradi revščine naših krajev otrokom odrediti. Učiteljstvo naše domače in okoliških šol zasluzi ob koncu leta vse priznanje in pohvalo, ker je marsikdaj poseglo celo v lasten žep, da so nekatere akcije in prireditve čim lepše uspele. Tudi šolski uspehi otrok so pokazali, kako veliko truda vlagajo naši učitelji v pogosto zelo ne-hvaležno prosvetno delo na naši vasi.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Petek, 12. julija, katoličani: Mohor in Fortunat.

DANAŠNJE PRIREDITVE:

Kino Matica: Rože z juga.

Kino Ideal: Kdo je morilec?

Kino Dvor: 30 dni garnizijskega zapora.

DEŽURNE LEKARNE:

Danes: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Kurat Gosposvetska cesta 10 in Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

Sokol

— Naraščaj Sokola I. Tabor priredi v mesecu avgustu pod vodstvom svojega vodnika letovanje v Adlešičih. Ker je večina zelo revnih staršev, prosimo brate in sokoletu naklonjeno občinstvo, da podpre naše težnje in pomore s primerno denarno podporo ali z živili (riž, slive, moka itd.) tudi revnim enomesečni oddih od topli Kolpi, med našimi dobri belokranjski rojaki. Darila se sprejemajo v pisarni Sokola I. na Taboru dnevno od 18. do 20. ure, ali pri vodstvu naraščaja. Zdravo!

Iz Ptuj

— Z živilskega trga. Letos je na našem trgu zelo malo zgodnjega sadja. Črešnje je bilo zelo malo in te so se prodajale merica po 3 Din. Dočim je bilo druga leta ob tem času zgodnjega sadja že vse polno in tudi marelic je letos v tem pogledu zelo slabo. V zadnjem času prinašajo kmete na trg mnogo malin, ki jih prodajajo škap po 20 do 22 Din. Cena perutnini se je nekaj znižala in dobri piščancev že od 12 Din dalje. Zelo draga pa je zelenjava kakor grah, kumarice in drugo, ki je prinašalo zelo malo na trg.

— Plovba po Dravi je od julija do konca oktobra omejena. Splovavji in vsi drugi prizadetci se opozarjajo, da je vsaka plovba med obema mostoma in 500 m nižje železniškega mostu prepovedana in sicer v mesecu juliju od 6. ure zjutraj do 12. ure in od 15. do 20. ure. Od 12. do 15. ure je plovba na tem prostoru dovoljena. V avgustu je zabranjena vsaka plovba do konca oktobra od 6. ure zjutraj pa do 20. ure zvečer. Straža bo postavljena 1500 metrov nad mostom na desnem bregu Drave in bo imela rdečo-belo signalno ploščo. Splovavji in drugi, ki se bavijo s plovbo, morajo na to znamenje pristati najmanj na 300 metrov. Od 1. avgusta se od 21. ure do 2. ure zjutraj na tem prostoru prepoveduje sploh vsak promet in posebno stráž ne bodo postavljene. Vsi prizadeti se opozarjajo, da v primeru nesreče ali škode nosijo vso odgovornost sami, oziroma one pravne osebe, na katerih račun se je plovba vršila. Ob nedeljah je plovba prostá.

— S palico po glavi. Ko se je te dni okoli 21. ure vračal posestnikov sin Čresnik Martin iz Nove vasi s svojim 15 letnim bratom skozi Mestni vrh, so v nenadoma napadli neznanec in eden je večkrat udaril s palico po glavi Čresnika Martina in ga lažje poškodoval, dočim je njegov mlajši brat pred napadalcem pobegnil. Napadalce zasledujejo orožniki.

16 novih zračnih orjakov

Prostovoljna zbirka med delavstvom za gradnjo orjaskih letal, ki naj bi nadomestila »Maksima Gorkage«, je vrgla doslej 68.000.000 rubljev. Sovjet ljudskih komisarjev je na željo delavstva odredil, naj se gradi namesto uničenega letala 16 novih orjaskih letal, ki se bodo imenovala »Lenine«, »Staline«, »Gorkie«, »Kalinin«, »Molotove«, »Vorošilove«, »Ordžonikidze«, »Kaganovič«, »Kosior«, »Tšubary«, »Mikojane«, »Andrejeve«, »Kirove«, »Frundze«, »Dzeržinski« in »Kujbiševe«.

PISATELJU DOBRODOSLA KRITIKA.

— Ta veseliga bo sijajna, če skrajšano prvo dejanje za tri četrtine, drugo četrtino tretje pa povsem izpuščate.

Seja mestnega sveta ljubljanskega

Izročitev diplome častnega meščanstva Josipu Turku — Bežigradska šola bo dograjena

Ljubljana, dne 12. julija.

Preden je bila včeraj za 17. uro napovedana občinska seja otvorjena, se je vršila v mestni dvorani prisrčno slavnost: predsednik mestne občine je izročil mestnemu svetniku g. Josipu Turku za zasluge, ki si jih je pridobil za svoje rojstno mesto Ljubljano umetniško izdelano diplomu častnega meščanstva, delo akad. slikarja M. Gasparija. Predsednik mestne občine je najprej omenil v svojem nagovoru, ki so ga mestni svetniki stoji poslušali, da žalibog iz raznih razlogov ni bilo prej mogoče izvršiti sklepa mestnega sveta o imenovanju častnega meščana ter izročiti zaslužnemu tovarišu diplomu. Predsednik se je spominjal 70 letnice slavljenca, ki je od svoje zorne mladosti živel ideji gasilstva, ki mu je bil ustanovitelj, tvorec in voditelj. Nič manj ni bil udan ideji sokolstva, ki mu je bil poštvovalen podpornik in mecen. Slavljenec je bil od leta 1896 do danes skoro nepretrgoma v službi mestne občine ljubljanske kot mestni svetnik, gerent in tudi podžupan. V vsej tej dobi se je udeleževal kot dober, praktičen gospodar.

Slavljenec se je v ginjenih besedah zahvaljeval za izkazano mu čast in izjavil, da bo še naprej delal z vso vnemo za dobrobit in koristi rojstnega mesta, dokler mu bodo dopuščale moči. Občinski svetniki so z navdušenjem in ploskanjem zaključili svečani akt, nakar je predsednik še osebnost slavljenca lep šopek.

Predsednik dr. Ravnihar je potem otvoril sejo mestnega sveta. Začetkom se je v toplih besedah spominjal nedavno premialnih ljubljanskih hmeščanov, med temi čevljarjskega mojstra Josipa Zupana, mestnega uradnika Bogomirja Kukmana in obeh ljubljanskih novinarjev Josipa Petriča in Ivana Kavčiča. Po nadaljnjem poročilu o konstituiranju nekaterih odborov je prešel na poročilo o kratkoročnem posojilu za dograditev bežigradske šole. Poudarjal je najprej, da so potrebe za mestne šole dosti večje kakor jim more občina zadostiti. Predlagal je, naj mestni svet odobri najetje posojila do 5 milijonov Din za dograditev bežigradske šole. Posojilo naj se najame pri SUZOR-ju ali pri kakem drugem domačem zavodu. Do odobritve takega posojila, naj pa občina najame pri Kreditnem zavodu kratkoročno posojilo 2 milijonov Din. Po kratki polemiki med mestnim svetnikom dr. Cepudrom, načelnikom finančnega odseka

m. s. Tavčarjem in m. s. Seunigom je dal župan predlog na glasovanje ter je bil predlog soglasno sprejet.

Mestni svetnih Lombar je v imenu odbora za upravo mestnih hiš poročal o pogodbi, ki naj se sklene za kopališče v Kolesiji med mestno občino ljubljansko in sportnim klubom Jadran. Po tej pogodbi daje mestna občina klubu v najem vse objekte, ki spadajo gostilni v Kolesiji s kopališčem vred in sicer za dobo desetih let. Letna najemnina znaša Din 8000.— Mestni uslužbenec bodo imeli v kopališču 50% popust. Tudi ta predlog je bil po kratki debati soglasno sprejet. Isti poročevalec je nato predlagal, da se sklene tudi pogodba s šentjakobskim gledališkim odrom za najem dvorane v Mestnem domu za dobo 10 let, in sicer za letno najemnino 2.400 Din. Tudi ta pogodba je bila soglasno sprejeta.

Švicar o koroških Slovencih

Trbovlje, 11. julija.

Glavni odbor Legije kor. borcev je prejel te dni od nekega Švicarja iz Aache-na dopis, ki ga radi aktualnosti v prevodu objavljamo: »Glavno tajništvo legije koroških borcev, Trbovlje-Jugoslavija. Naključje je hotelo, da pišem baš vam. Ker me zanima zlasti evropsko manjšinsko vprašanje, vas prosim, da poslušate mnenje Švicarja o tem. Mi Švicarji imamo tudi 3 narodnosti, pa vendar ni nikakih jezikovnih pritožb, niti zatiranja. Tem manj mi je razumljivo, da nudi Jugoslavija svojim manjšinam tako dalekoosežne pravice, zlasti Nemcem, svoje rojake v Avstriji pa prepušča brez varstva in zaščite. Pravcata uganka mi je, kako je bilo mogoče, da so letos o binkošti v Novem Sadu Nemci prirejali svoja slavlja, dočim jugosl. narodna manjšina na Koroškem ne sme uprizarjati niti najnedolžnejše gledališke odnosno odrske prireditve, ne glede na to, da nima svojih ljudskih, kaj šele srednjih šol. Brezprimerno je, če Slovencem ne nudi šol ter jih zatira, dočim Nemci v Jugoslaviji uživajo vse pravice, ljudske šole, srednje šole, itd. in celo pod patronanco jugosl. oblasti prirejajo svoja slavlja. Tako Jugoslavija!

V tem pogledu pa je Zveza inozemskih Nemcev nedavno v Königsbergu čisto drugače spregovorila! To si lahko vzamete za primer! Da se avtohtoni, visoko inteligent-

Ludvik Wolf:

BOGINJA DOBROTE

Roman

— Lagala sem, — je zajecjala in dvignila glavo, da bi odkrito priznala svojo krivdo. — Lagala sem.

Pogled ji je ušel k nočni omari in odkril tablete, ki se je zdelo, da jih Kvanon čuva. Solze so ji znova pritekale iz oči neizmerno je bila srečna, da ni prišla prepozno.

— Ali mi morete odpustiti, gospod Harland? — Glas ji je zvenel nežno, plaho.

Harland ni našel besed, da bi ji odgovoril, le s smehljajem jo je miril in tolažil.

— Vsa iz sebe sem bila, oprostite mi.

Pod nepremagljivim občutkom, da mora delati pokoro, je padla na kolena in mu pokrila obraz z obupnimi poljubi. Z veseljem bi se bila žrtvovala, da bi odkupili svojo veliko krivdo. Ko je pa bila poljube z njegovih utrjenih ustnic, je spoznala, da ni doprinesla nobene žrtve. Vsa zbegana je spoznala, da ljubi tega moža.

Drhtečega srca je Harland objel to dekle, ki je po njem hrepenelo vse njegovo bitje, v žgoči blaženosti je hotel zadržati srečo, ki se mu je bila tako nepričakovano nasmešila in s praznima rokama je segel v prazno. Kri mu je zastala v žilah, srce mu je oledenelo. Kipeča mladost na njegovih prsih ni našla odgovora.

Harland je božal obraz ljubljene dekleta in z otožnim glasom je dejal: — Zdaj pa morate iti draga, mila Ingelena.

Vstala je in zardela v najglobljem ponižanju svojega življenja. Zavrgel je bil njeno žrtv. Bila mu je premajhna. — Lahko noč, gospod Harland, — je zajecjala globoko osramočena in se opotekla k vratom.

JESEN.

Na livade je bila že dahnala jesen. Solnce je pozno vzhajalo iz gora in težko je preganjalo jutranje megle, ležeče nad dolinami. Opoldne se je še poznalo poletje, zgodnji večeri so pa že razprostirali nad orumenelo krajino dihanje jeseni.

V Egadinu je bilo vse tiho in zaspano. Tujci so zapuščali mesto, trgovine so se zapirale, vlaki so prihajali bolj po redko, srebrne niti so visele v zraku.

Tiste dni je nastopila v Harlandovem življenju jesen. Odkar se je bil odpovedal ljubljenu dekletu, so tekli dnevi pusto in prazno. Govoril je malo in tiho, mirno se je smehljil in potrpežljivo čakal, da dozore sad, čigar zarodke je bila vsadila vanj tuja roka.

Ingelena ga je spremljala liki temni moll akord. Jasno, polno veselje njegove mladosti je bilo uničeno. Čutila se je izčrpano, izpuščeno s koreninami, oropano vsega ognja. Stopala je skozi življenje nalik služabnici brez volje, pod težo krivde, ki ji ni mogla odkupiti. Včasih se je pa oglašil v njenem srcu odpor, ker je spoznala, da je bila oropana, da je ta mož izsesal iz nje vso silo. Toda njen odpor je vedno znova zlomil občutek, da je njeno ljubezen zavrgel. Čim se je pa bližal večer, je ostala sama tiha žalost. Preveč je bilo zamujenega v svetlih, žarečih poletnih dneh.

Harland in Ingelena sta hodila po cele večere molče skupaj skozi jesensko prirodo kakor v miru postarana zakonca, ki si nimata več kaj povedati. Prijazen pogled je nadomestil vse besede, ki so bile izgubile smisel in se postarale. Večer je neizprosno objemal nežno razsvetljeno mizo. V peči je prasketal ogenj, na steni je počasi, enakomerno tiktakala ura.

Ingelena ni več čitala. Zdelo se ji je, kakor da so knjige steklene. Če jih močnejše stisneš, se razbijejo in te ranijo. Ingelena ni več čitala, Harland pa ni opazil, da se je nekaj izpremenilo. Sedel je zatopljen v svoje mračne misli, razmišljal je brez ozira in brez krinke, kakor da je sam. Kakšne misli mu roje po glavi? — se je vprašala Ingelena tu pa tam, pa ni mogla ničesar prečitati z njegovega odkritega obraza. Najbrž ne misli na nič, je pomislila, samo hladneje. Ljudje so hladni. Nihče ni potreboval moje toplote. Zdaj sem se še sama ohladila.

Jesen in otožnost sta se bili nasehili v vili na Monteraci, zavladala sta po vseh sobah. Samo zgoraj v Harlandovi spalnici je žarel prijazen smehljaj boginje kakor ob poletnih nočeh, ko so črtili črčiki.

V tem mračnem deževnem tednu je naenkrat prodril do Harlanda klic, ki je postajal vedno glasnejši in močnejši, dokler ni mogel več kljubovati.

Harland je bil spredel misel do konca. Zdaj se je zdrnil iz zamišljenosti in zdrnil iz nje tudi Ingelena. Bil je sam v sobi, ko se je izvil iz objema težkih misli in zaklical z novim krepkim glasom: — Ingelena! Gospodična Ingelena!

Zaslišala je klic, ki vanj ni več verovala, in prihitela je v sobo.

Prijel jo je za roko. — Sedite in poslušajte me, Ingelena.

Njen prestrašeni pogled se je ustavil na njegovem prebujenem obrazu.

— Odpotujeva, Ingelena!

— Zakaj? — je dihanila in se prijala za močno utripajoče srce.

— Najin čas je prišel. V Berlin se odpeljeva.

— V Berlin? Zdaj je bil to krik.

— Vem, kaj mislite, Ingelena, toda motite se! Ingelena, povem vam svojo najskrivnejšo misel: Ne verjamem več profesorju Gotteswintru. Vam verjamem, Ingelena. Sebi verjamem. Zdaj vem, dobro vem, da v štirih tednih ne bom zblaznel.

Solze radosti in sreče so ji pritekale po licih.

In vam se imam zahvaliti, Ingelena, da to vem! Za vse, za vse se moram zahvaliti vam. Vsaka misel, ki jo zdaj lahko mislim, prihaja od vas.

V svoji skromnosti je hotela ugovarjati.

— Ne ugovarjajte, Ingelena, tako je! Zdaj vem, da ne bom zblaznel. Mladostno se je zasmejal. Se na misel mi ne pride. Zmotilo se je že več profesorjev. Nekega dne umrem, kakor vsak človek, ko me življenje ne bo več veselilo. Človek umre namreč samo, če hoče. Prav pravite, Ingelena.

Solznih oči se mu je Ingelena smehljala.

— Zdaj se pa morava vrniti v Berlin.

— Ne v Berlin. Odpotujeva v tem deževnem vremenu kam na jug, o božiču se pa vrneva. Zima je v Egadinu krasna, še krasnejša od poletja.

— Vrneva se, Ingelena, — je dejal prepričevalno, — vrneva se in nikoli več ne zapustiva tega kraja. Toda prej moram v Berlin. Za štiri, za tri tedne.

— Nikar v Berlin!

— Red moram napraviti! Kaj ne razumete tega, Ingelena?

Odkimala je z glavo.

— Ne morem trpeti, da bi v mojem imenu tako vodil moja podjetja. To bi bilo strahopetno in nedostojno. Mar mi svetujete, naj bom strahopetnejši? — Da, gospod Harland.

Kupujte domače blago!

In omagal je lev...

Ob zadnjo ognjeno francosko steno pred Verdunom se je nemški val odbil

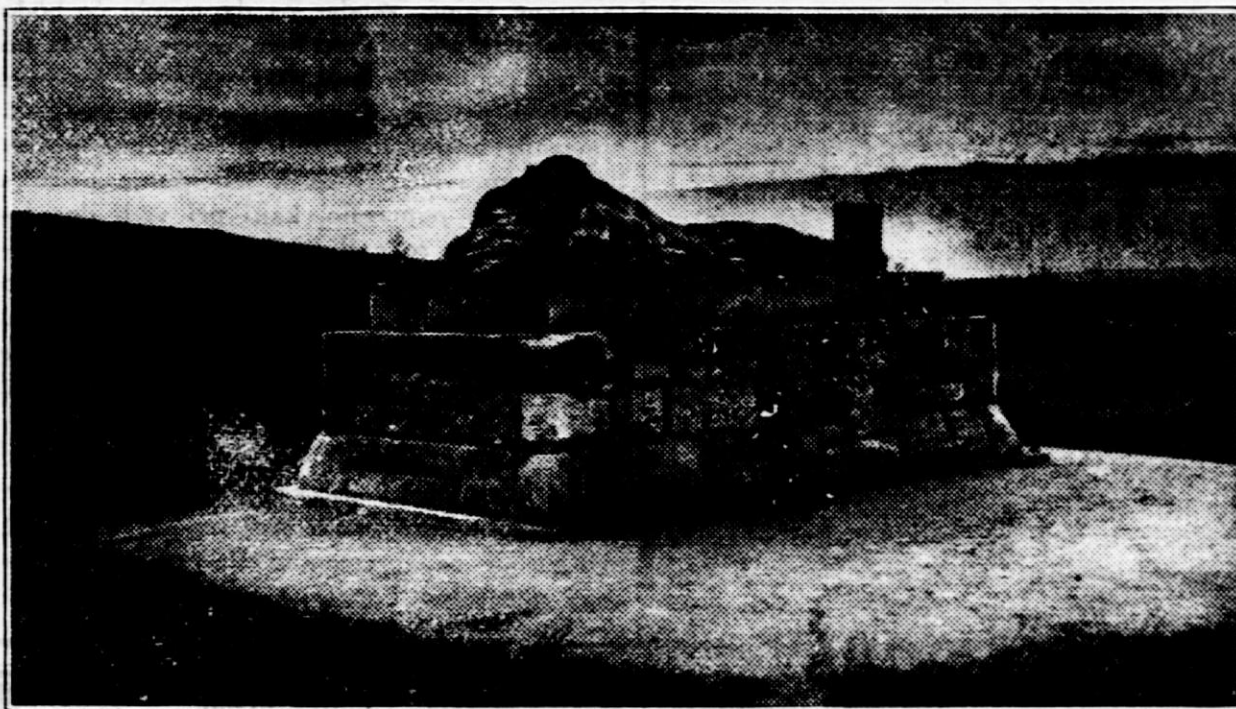
Ljubljana, 12. julija.

Fort Souville... Po Verdunu je vse polno vodnikov, invalidov, častnikov in vojakov iz svetovne vojne, ki vodijo tujce po okoliških bojiščih. Nas je vodil rezervni častnik, udeleženec krvavih bojev pred Verdunom. Na grebenu leži Fort Souville. Med njim in Fortom Douaumont je jama pri jami, lijak pri lijaku, kakor da so tajne podzemne sile razrile in preorale vso zemljo. Na tisoče, stotisoče je teh jam in lijakov, kamor so padale granate vseh kalibrov, da niti murni niso mogli ostati živi v tem peklu dima, ognja in jekla. V bližini je bila velika vas Fleury. Kupček kamenja kaže zdaj kraj, kjer je stala, in napis na spomeniku padlim domačinom te opozori, da stojiš v bivši vasi

okrog Verduna in vsak grič je trdnjava, ki je bila zdaj nemško, zdaj francosko kri. Stali smo na cesti v Souville in pri belem dnevu je nas obhajala groza. Ti krvavi verdunski griči sami kriče do neba, da se tvoj glas izgubi v tem vesoljstvu pretresujočem kriku. S ceste na razrito zemljo ne smeš stopiti. Na vsakem koraku preži nate prijetna smrt. Se zdaj so zarile v prst in kamenje granate, ki pred 19 leti niso eksplodirale, ko so udarile ob tla. Sve-ta in prokleta zemlja...

Naj govori suhoparno poročilo vojaškega strokovnjaka o bojih pri Souvilleu:

»Čas je pritiskal; druge nevarnosti so pretile na Sommi in na vzhodnem bojišču. Zdaj se bo posrečilo, izjavi ce-

Fleury. A vasi ni, izginila je, granate so jo zravnale z zemljo, da bi celo vaščani zgrešili zemljišča, kjer so stale njihove domačije, če bi bili še med živimi. 32 vasi je odnesla vojna furija izpred Verduna, da ni ostal kamen na kamnu.

Utrdba Thiaumont, Cote de Froide-terre, Fleury in Fort Souville so tvorili zadnjo in obenem najmočnejšo pregrado pred Verdunom, ki so jo hoteli Nemci v juniju 1916 porušiti, da bi se jim odprl pogled neposredno v verdunsko kotlino. Samo nekaj kilometrov so bili še od Verduna, stotisoči njihovih vojakov so izkrevavili pred njim, a Verduna niso nikoli videli. Če bi bili zasedli Souville, bi se bili približali svojem cilju na pčile tri kilometre in Verdun bi se bil moral udati. A če bi bil padel Verdun, bi bil neposredno ogrožen Pariz. Kaj čuda torej, da so se baš tu Francozi tako živo in junaško borili.

Odločilni spopadi so bili pri Chapelle Sainte-Fine odnoso Haie Renardu. Tu stoji eden simbolično najmočnejših spomenikov, kar jih je kdaj izklesalo umetnikovo dleto. Na granitem postavku leži mrtev kralj pustinje, simbol strtega junaštva. Kip je delo francoskega kiparja Ren-e Parisa. Če kje, je ta simbol tu na mestu. Na desno stran je omahnil silni lev, zadnje noge je iztegnil v smrtnih krčih, sprednje ima skršene pod prsi, glavo mu je pritisnila smrt k tlom in zadnji trenutki so mu zatisnili oči. Tu je omahnila železna nemška pest, tu je omagala iz globoko zasekanih ran krvaveča nemška vojska, tu je rnilo kolo usode. Verdun, ki je najbolj omagal in izčrpal lemsko moč, je bil rešen. Toda za kakšno ceno? Za sto Verdunov bi ne smelo ugasniti eno človeško življenje, a po verdunskih gričih jih je ugasnilo za en Verdun blizu dva milijona. 54 gričev je v polkrogu

sar. Nemški častnik, ujet pred navalom, izpove, da računa nemški generalni štab z zavzetjem Verduna v štirih dneh. Značilen, med vse čete na bojišču razdeljen in pri nemških ujetnikih najden zemljevid kaže vse zasedene kraje do Verduna in pot od Verduna do Pariza. Od Cote de Froide-terre do Fort Vauxa branila francoske postojanke 11. in 6. armadni zbor.

21. junija začno nemški topovi v nepopisnem ognju mleti okolico Cote de Froide-terre, Fleury, Souville in Tavan-nes. Grebeni gričev zagore in se zavijejo v oblake dima kakor ognjeniki; črni in rumenkasti oblaki dima se vale iz vseh rogov, neprestano grme topovi, zdaj pa zdaj zadoni vmes eksplozija orjaških 38 in 42 centimeterskih granat, ki so rušile Froide-terre, Souville in Tavan-nes. 22. junija zvečer bruhne sovražnik na souvillsko planoto, rove, postojanke baterij in steze blizu 200.000 plinskih granat; ozračje je dušeče; sovražnik ne pričakuje nobenega odpora več, tako trdno je prepričan, da je uničil topove, skladišča in rezervne čete. Vso noč korakajo francoske čete po tem križevem potu, a jutraj, do skrajnosti izmučene, morajo vzdržati sunek sovražne pehote. V jutranji zarji 23. junija doseže kanonada nesluteno moč.

Ura je sedem; čez griče, po vseh na planoti stekajočih se rovih, po Ravin de la Couleuvre, Ravin de la Dame, vodečih proti Froide-terre, po Ravin de la Caillette in Ravin du Bazil, vodečih v Fleury, po Ravin des Fontaines, vodeči iz Vauxa v Souville, prodirajo sovražne vrste naprej; 80.000 sivo oblečenih Bavarcev, lovcev alpskega armadnega zbora, v vojni preizkušene čete, prodirajo na 5 km široki bojni črti naprej. V prvi vrsti korakajo strnjeno udarni bataljoni s tankim valom metalcev ročnih granat pred seboj; preska-

kujejo od luknje do luknje. Za njimi se zbirajo v rovih pomožne čete.

Francoski 7.5 centimeterski topovi ojačijo svojo ognjeno pregrado in orjejo rove, ki se izpreminjajo v krvavo, strupenih plinov polno mrtvašnico. Na Cote de Froide-terre preplavi sovražnik utrdbu Thiaumont z njenimi branilci vred. Od spredaj in od strani napadeni se obupno bore lovci francoskega bataljona; boj, mož proti možu, postane na vsej bojni črti obkoljenega bataljona splošen; samo 60 lovcev se reši iz krvavega pokolja. Skozi vrzel prodre štiri bavarške stotnije do utrdb Froide-terre, nazaj. Pred Souvilleom je bil nemški naval odbit. Trdnjava, kjer so granate zasule ali raztrgale toliko junaških artiljerijskih opazovalcev, ostane še vedno čuječa predstraža bojišča.

Toda sovražnik še ni opustil namena prodreti pregrado. Thiaumont in Fleury sta v njegovih rokah. 11. julija poskusi po Ravin de la Poudriere in Ravin des Vignes obkoliti Port Souville na vzhodu in obenem neposredno navaliti na severna pobočja. V odseku Vaux se napad izjalovi. Toda na levem bojnem krilu prodre sovražnik preko Fleuryja v Ravin de la Poudriere in Ravin des Vignes. 12. julija zgodaj jutraj zavzame Chapelle Sainte-Fine. Trdnjava Souville je v nevarnosti. Sovražnik pospeši prodiranje in zasede pobočja utrdb. Tedaj pa zagrm francoski topovi in postavijo pred njim ognjeno steno. Pod točo granat se začno naskakujoči privariti sem in tja. Naprej stremeči val potisne 150 Nemcev na vrh utrdb »kot zadno peno padajočega vala, ki se razprši v prseči dež«. V hipu so vsi v rovih ujeti ali pobiti. Souville se še vedno drži...

In tu, sredi potokov krvi, med razmesarjenimi človeškimi trupli, je silni lev omagal in izkrevavil. Francoski umetnik je vdihnil kamnu in bronu veličino francoskih in nemških žrtev v dvojno brezumje globoko zagrizenega skupnega prokletstva... J. Z.

Kralj nebotičnikov umrl

Te dni je umrl v nekem mestecu blizu Newyorka v največji revščini Abraham Lefcaurt, ki je bil znan svoj čas kot kralj nebotičnikov. Njegova karijera je bila čisto ameriška. Začel je kot čistilec čevljev, potem je preselil h trgovini in pozneje je imel trgovino z narejenimi oblekami in tu si je prihranil nekaj premoženja. S tem denarjem je začel kupovati zemljišča in jih proti primer-nemu dobičku prodajati naprej. Kmalu je postal najsrečnejši trgovec z nepremičninami v Ameriki. Na periferiji Newyorka je kupil pred 20 leti velika zemljišča po izredno nizki ceni in na njih je sistematično zgradil cele dele mesta. Tudi prvi newyorški nebotičnik je stal na zemljišču Lefcaurta.

Takoj po vojni so cenili njegovo premoženje na 100 milijonov dolarjev in bivši čistilec čevljev si je zgradil tako razkošno vilo, da so jo hodili občudovat iz vseh krajev Amerike. Toda borzni krah je požrl tudi njegovo premoženje in bivši kralj nebotičnikov je mogel preživeti zadnja leta svojega življenja samo s pomočjo miloščine, ki so mu jo dajali prijatelji. Zapustil je še 5.000.000 dolarjev dolgov.

OTROŠKA.

— Jurček, ali je bil zdravnik pri papanu? — Da. — In kaj je dejal? — Nič. Prijel ga je samo za roko in pogledal, če njegova ura dobro gre.

MALI OGLASI

v vseh malih oglasih velja beseda 50 para, davek Din 2.- Najmanjši znesek za mali oglas Din 8.-, davek Din 2.- Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu, lahko tudi v znan-kah — Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo

RAZNO

Beseda 50 par. davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din
ENTEL — AZUR — PLISE
izvrši ekspres
MATER & MIKES, Ljubljana
(poleg hotela Štrukelj)
54/L

ZADOVOLJIM VSAKOGAR
v ceni in kvaliteti. Lister suk-njiči Din 145.—, sportni Din 98.—, la pumparce Din 98.—, svilene srajce Din 45. itd. — Presker, Sv. Petra cesta 14.
4 L

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim slad-korjem vkuhan — se dobi na malo in veliko

LEKARNI DR. G. PICCOLI,
LJUBLJANA, Tyrševa cesta 6
(nasproti Nebočičniku) 55/L

MALI OGLASI

»SLOV. NARODU«
IMAJO
SIGUREN USPEH!

PRIPOROČA SE
letovišče in kopališče Šorli —
Gorenja vas — nad škofjo Lo-

V globoki žalosti naznanjamo, da se je moj ljubljani soprog, brat
svak in stric, gospod

Josip Bohte
trgovec in posestnik

v 45. letu starosti, previden s tolažili sv. vere, dne 10. julija ob pol 4 zj. zadet od srčne kapi, preselil v večnost. Pogreb nepozabnega pokojnika se je vršil v četrtek, dne 11. julija ob 18. uri iz hiše žalosti, v andiška c. 8 na pokopališču v Šmihelu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi v Šmihelu in pr 00. frančiškanih v Novem mestu.

NOVO MESTO, dne 10. julija 1935.

Žalujoča soproga PEPINA in ostalo sorodstvo.

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«

Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5

PRODAM

Jobrinski terar
prvovrsten l. Din 16
kraška sunka in si

Ostlinja
DRAGA GUSTIN
(anlitska ulica)

ZAHVALA

Za vse dokaze iskrenega sočutja in za vsa sožalja
ob smrti našega soproga, očeta itd., gospoda

Antona Grčar

se vsem najpriznaneje zahvaljujemo.

Posebno se pa zahvaljujemo preč. g. p. Lederhasu
za zadnjo tolažbo, g. zdravniku dr. Abčinu, čč. s. usmiljenkam, Trnovskemu pevskemu društvu za žalostinke, vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so dragega nam rajnika spremili na zadnji poti.

Vsem Bog obilo povrni!

V Ljubljani, dne 12. julija 1935.

Jožica Grčar, soproga,

Zvonko, sin,

in ostalo sorodstvo.